

Přelet nad drogovým

HNÍZDEM

Navštívila jsem místo, kde se setkávají tradiční amazonský šamanismus a moderní psychoterapie, aby ruku v ruce léčily drogově závislé. Pobývala jsem zde na dvouměsíční studijně-sebezkušnostní stáži. Jako psycholog ze střední Evropy jsem si do té doby jen těžko dokázala představit odborné a legální zařízení, kde by něco takového bylo možné – kde by lékaři podávali pacientům místo léků rostliny vyvolávající nevolnost a zvracení a místo terapie organizovali sezení pod vlivem halucinogenů.

O centru Takiwasi, kečuánsky „zpívající dům“, jsem se dozvěděla čistě náhodou. Mým původním záměrem bylo vydat se do jihoamerického pralesa a pobývat tam pár měsíců v komunitě nějakého domorodého kmene. Když jsem se ale pustila do obepisování institucí zabývajících se ochranou původních kmenů, dal mi jeden jejich pracovník tip na léčebné zařízení, kde bych mohla blíže poznat tradiční léčitelství a šamanské techniky za bezpečných a kontrolovaných podmínek. Neváhala jsem a pustila se do průzkumu, i když nejprve v džungli internetu.

Na oficiálních stránkách centra Takiwasi jsem se dočetla, že leží v horní Amazonii v peruánském městečku jménem Tarapoto. Léčí tam drogově závislé pomocí kombinace psychoterapie

a tradičních metod tamějších léčitelů včetně užívání posvátné halucinogenní liány ayahuascy. Na to jsem byla zvědavá nejvíc. Centrum založil v roce 1992 francouzský lékař Jacques Mabit a od té doby jím prošlo víc než pět set pacientů z různých částí světa. Po dlouhé výměně e-mailů s centrem jsme si s Petrem domluvili dvouměsíční stáž a v polovině června už seděli plni očekávání v letadle za oceán a potom i z Limy do Tarapota. Když jsme v Tarapotu vystoupili, zahltila nás vlhkost

a vedro. Bylo půl desáté večer. Teploměr ukazoval třicet stupňů a 87procentní vlhkost. „Tak to bude nářez,“ komentoval nezvyklé klima Petr, když jsme se kodrcali rikšou po této stotisícové vesnici, abychom našli nocleh. Nářez to nakonec vážně byl. A větší, než jsme čekali.

Tři fáze očisty

Hned zrána jsme se vydali hledat centrum Takiwasi. Nebylo těžké ho najít, každý v Tarapotu věděl, oč se jedná. „No jo, to musíte seběhnout stráň a pak pořád dolů po cestě. Vedou to dobří lidé, někdy si tam moje děti chodí zakopat fotbal,“ naviguje nás starý prodavač kokosů. Asi za deset minut se před námi objevuje modrobílá brána s dřevěnou cedulkou hlásající název centra. Tak jsme tady.

Po několika minutách nervózního čekání se nás ujímá usměvavá

V hlavním společném domě, maloce, se konala sezení pod vlivem ayahuascy.

a vtipkující recepční Saída. Je jí okolo třiceti a vypadá jako prototyp místních žen – malá drobná postava, tmavá pleť a ještě temnější oči, havraní vlasy zastřížené po ramena. „Hm, tak to jste vy, ti studenti z České republiky? Máte den zpoždění, už s vámi nepočítáme. Smůla.“ Když vidí náš zděšený výraz, jedním dechem dodává: „To byl samozřejmě vtip. Psychologové teď mají poradů, nejlepší bude, když se jim tam rovnou všem představíte.“ A tak nás přivádí do malé místnosti s nápisem „oficina de psicólogos“,

V Takiwasi se léčí muži s různými závislostmi. Léčbu mohou mít zdarma, ale musejí prokázat motivaci se uzdravit.

V centru pracují psychoterapeuti, ergoterapeuti a také lidé, kteří připravují extrakty z rostlin.

ve které se tísní asi sedm lidí. Poté, co prohodíme několik vět o nás a našem studijním plánu v Takiwasi, se nám začnou jeden po druhém představovat. A tak poznáváme Jaimeho, ředitele centra, Fabianne z Francie, Guilherma, brazilského psychoterapeuta a jednoho z našich supervizorů, Federica, chilského ergoterapeuta, Elbise, který připravuje extrakty z rostlin, a několik stážistů a praktikantů. Nakonec zůstáváme v místnosti s Guilhermem. Vypráví nám o chodu centra: „Léčíme tu muže s různými závislostmi. Ti, co na to mají, si léčbu platí, chudí jsou tu zadarmo. Každý ale musí prokázat silnou motivaci.“ Později nám při prohlídce centra ukazuje malý domek s jednou místností, záchodem a sprchou, ve kterém týden až

dva pobývá každý nově příchozí pacient. Žije tu v izolaci a bez jídla, aby pil výtažky z detoxikačních rostlin, přemýšlel nad svým životem a sepsal životopis a důvody, proč se chce léčit. „Léčba trvá minimálně devět měsíců. Pacient během ní prochází třemi fázemi,“ pokračuje plachým hlasem Guilherme, „nejprve očistou tělesnou, potom psychickou a nakonec řeší duchovní otázky svého života. A to pomocí psychoterapie, komunity a rostlin. Každý se musí zúčastnit pracovních aktivit v centru. Nejde o nic náročného, pacienti si vaří, pečou chleba, uklízí a starají se o zahradu. Také musí dodržovat určitá pravidla, například nesmí kouřit ani opustit zařízení. Nejdůležitější jsou opatření související s užíváním rostlin. Ta se ostatně týkají i vás.“ Zbystřím a čekám, že se dozvím, že mě čekají dva měsíce o vodě a rýži. Nic takového ale naštěstí nepřichází. „Je nutné vzdát se naprosto sexu, alkoholu a jakýchkoli drog včetně marihuany. Nejíst chilli, vepřové ani nic smaženého. Jinak můžete úplně všechno,“ dodává s úsměvem Guilherme. Asi tušil, že smažené a chilli jsou součástí většiny jídel nabízených místními vývařovny. Cestou z centra potkáváme duši týmu, maestra Ignácia, peruánského šamana a léčitele. Je mu sedmdesát pět let, ale jak sám říká, jeho tělo je mladé a silné. Hned první setkání s ním rozbourá moji představu

o šamanovi jako o usměvavém, vlídném stařečkovi. Má ostře tesanou tvář a tvrdý, zakalený pohled, který v sobě ukrývá něco zvířecího a magického. Jeho hlas je poznamenán desítkami let téměř nepřetržitého kouření mapach, cigaret z černého tabáku, a tak zní hrubě a chraplavě. Podává nám ruku a špatně pochytitelnou španělštinou vypráví cosí o ďáblu. „Je těžké mu rozumět,“ vysvětluje Guilherme, „je pořád částečně v transu. Řeší teď nějaké problémy s Jacquesem. Vypadá to, že na Jacquese útočí čaroděj a ruší mu vize.“ Tak tady jsme vážně v jiném světě, napadá mě a pomalu se učím ničemu se nedivit.

Unavený vůdce

Další dny v centru studujeme a získáváme nepřeborné množství informací o ayahuasce, amazonském léčitelství i šamanismu. Potkáváme se konečně s Jacquesem Mabitem, prezidentem a zakladatelem centra Takiwasi. Začínají mu šedivět vlasy a vypadá unaveně. Není se čemu divit. Předchozí noc vedl až do rána ayahuascové sezení a má za sebou desítky let náročné a nikdy nekončící práce. Později s ním trávíme hodiny povídáním a po každém takovém rozhovoru si připadáme jako po sto letech ve škole. Jeho znalosti a zkušenosti jsou ohromující. V jednom ze svých mnoha článků píše o tom, jak se dostal k tradiční amazonské léčbě. Poprvé navštívil

Peru v roce 1980 v rámci projektu Lékaři bez hranic. Pracoval jako ředitel malé nemocnice poblíž jezera Titicaca, kde ve své každodenní práci narážel na limity moderní medicíny. Začal se tedy zajímat o medicínu tradiční – pozorovat práci curanderos, domorodých léčitelů, a učit se od nich. Později cestoval po světě a studoval tradiční léčitelské techniky v zemích jako Kolumbie, Brazílie, Filipíny, Sýrie, Mexiko, Thajsko nebo Mongolsko. Nakonec ho cesta zavedla zpět do Peru. V této době se zúčastnil více než 350 ayahuascových sezení. „V jednom z nich jsem viděl, jak pomocí ayahuascy léčím závislé. Vůbec jsem tomu nerozuměl, nikdy jsem se o to nezajímal, ale pochopil jsem, že právě toto je cesta pro mě,“ píše Mabit ve svém článku. Začal tedy studovat problematiku závislosti a v roce 1992 získal peníze od francouzské vlády, aby mohl rozjet experimentální projekt výzkumu tradiční amazonské medicíny, centrum Takiwasi.

První zkušenosti

Zhruba po týdnu studia v knihovně se začínáme připravovat na naši první očistu. Jedna ze skupin rostlin, které se v centru Takiwasi užívají, jsou totiž rostliny čistící. Vyvolávají zvracení, které vede k očištění tělesné i duševní. Někteří pacienti říkají, že při ní cítili agresivitu, vztek, ale i smutek či lítost. Často tyto stavy

Inzerce

321 Escape.cz
Dovolená pro Váš již 5. rok

ČESKY a SLOVENŠTINA – od 250 Kč/rok
Rusko, Česká Republika, 12 dní, 10 osob, 1000 Kč/10 osob
Francie, Španělsko, 14 dní, 10 osob, 1000 Kč

ŠPANIĚLSKO (včetně od 2.690 Kč/rok + poklady)
12 dní, 10 osob, 1000 Kč/10 osob + 2.690 Kč

ITALIE
12 dní, od 4.690 Kč/rok + poklady + 1000 Kč
14 dní, od 4.790 Kč/rok + 1000 Kč
16 dní, od 4.890 Kč/rok + 1000 Kč + 1000 Kč

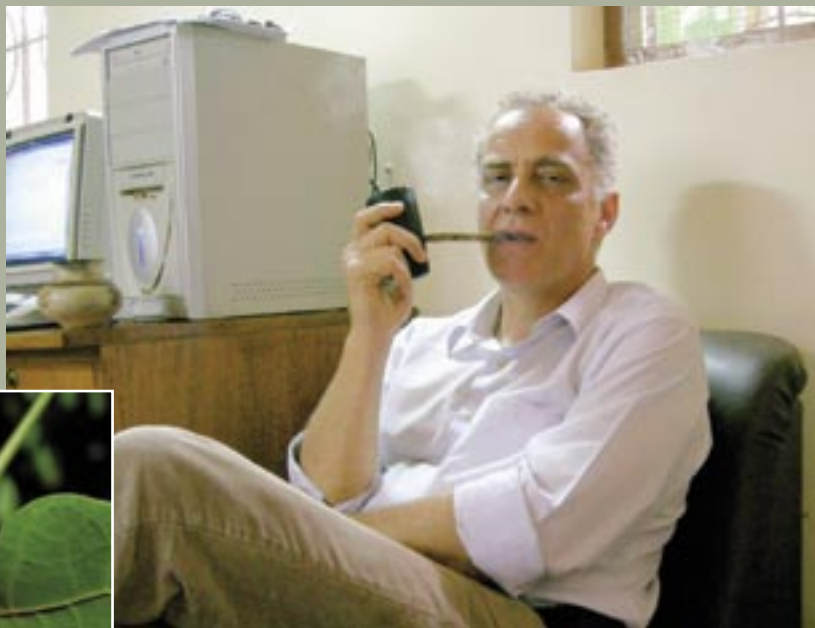
SYTIERSKO od 4.000 Kč/rok
POLSKO od 3.990 Kč/rok
NABÁRSKO od 4.990 Kč/rok

AUTOBUSOVÉ ZÁJEZDY
12 dní, od 3.990 Kč/rok + 1000 Kč
14 dní, od 4.090 Kč/rok + 1000 Kč
16 dní, od 4.190 Kč/rok + 1000 Kč

321 Escape - Cestovní kancelář Lenky Jandkové, Dobruška 1, 201 00 Píseč [L. Jandkova], 321Escape@321Escape.cz, tel.: 377 917 476; 776 569 321

www.321Escape.cz

Jacques Mabit,
zakladatel centra
a „tvůrce“ léčebné
metody centra
Takiwasi. Sám
prodělal už na 350
ayahuasových
sezení.

Před zážitkem s ayahuasou je nutné se očistit pomocí rostliny yawar panga. Z té při poškození vytéká červená tekutina.

přirovnávají ke katarzi. Bez očisty není ritualizované užívání ayahuasocy možné.

Jako první nás čekala hned nejsilnější z rostlin – yawar panga. Je to popínavá rostlina s listy velkými jako dlaň, ze kterých při poškození vytéká tekutina podobná krvi.

Název yawar panga v kečuánštině znamená krvácející list. „Zasáhne tě prudec a silně. Nechci tě strašit, ale je to nejsilnější rostlina tady.

Chováme k ní všichni obrovský respekt,“ varoval mě odpoledne před mým prvním experimentem Viktor, dvacetiletý Švýcar, který se v Takiwasi léčil ze závislosti na heroinu. Brzy jsem zjistila, jak moc pravdivá jeho slova byla.

Sezení začalo o půl čtvrté. Když jsem otevřela dveře maloky (velký společný dům), zmocnily se mě obavy a nervozita. V kulaté místnosti sedělo po obvodu na malých dřevěných stoličkách asi deset lidí. Byli to návštěvníci centra z různých

končin světa a několik zaměstnanců. Každý měl po levé ruce oranžový plastový džbán na vodu a po pravé modrý kyblík na zvracení.

Usadili jsme se s Petrem a čekali na příchod curandera. Tentokrát vedl očistu Jaime, asi padesátiletý, malý a kulatý ředitel centra Takiwasi. S úsměvem na tváři si nejdřív v klidu připravil své pomůcky – mapacha (tlusté balené cigarety), svázané listy koky, aqua de florida (vonná směs potlačující úzkost) a kalíšky s extrakty z rostlin. Zapálil si mapacho a začal rostlinám zpívat ícara – rituální písně. Gestem nám naznačoval, abychom k němu jeden po druhém chodili.

Silná směs

„Tak nám to začíná,“ zašklebil se na mě asi patnáctiletý kluk indiánského vzhledu. Hned po něm jsem šla na řadu já. Přistoupila jsem k Jaimemu a čekala, až dozpívá ícaro pro moji rostlinu. Foukl mi do kalíšku se

zelenou tekutinou trochu kouře, zakryl ho dlaní a podal mi ho: „Rychle to vypij i s kouřem.“ Yawar panga chutnala hořce. Měla jsem co dělat, abych se nepozvracela hned u Jaimeho, ale ustála jsem to a se zkriveným obličejem a slzami v očích se vrátila na své místo. Když už měli všichni yawar pangu v sobě, vysvětlil nám Jaime základní pravidla: „Každý vypije tři džbány vody. Až se vám už nebude chtít zvracet, provedu vám ukončovací rituál a můžete jít. Doma si dejte sprchu, převlékněte se a buďte až do rána v klidu. Možná vám bude špatně. Měl by pomoci čaj s trochou cukru. Tak do toho.“

Vypila jsem první dvoulitrový džbán vody, a nic. Mohlo uběhnout asi patnáct minut. Pořád jsem necítila žádnou nevolnost ani se mi nechtělo zvracet, až ke mně přišel Jaime a nafoukal mi do vody trochu kouře. Hned, jak jsem se jí napila, dostala jsem obrovskou křeč do břicha a do kyblíku přede mnou

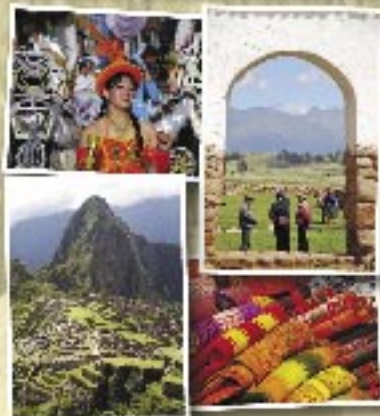

s úlevou zvrátila mohutný proud vody. Dál už to šlo samo. Napít se, vyzvracet. S každým zvracením jsem byla slabší. Mezitím nás Jaime obcházel, ofukoval tabákem pro posílení a zpíval icara. Jejich tóny doplňovalo neustálé zvracení deseti unavených a zkroutených těl. Nikdo nemluvil ani jinak nekomunikoval s ostatními. Každý měl co dělat sám se sebou. Když jsem dopila a vyzvracela poslední kapku vody, ukončil Jaime moji očistu. Kouřem mi ofoukal hlavu, záda, hruď a nakonec předpažené semknuté ruce. To samé udělal s aqua de florida. Bylo sedm hodin večer. Byla jsem vyčerpaná a bolelo mě břicho. Jinak jsem necítila vůbec nic. Žádná myšlenka, dojem, vnitřní hlas. Jako by mi někdo vyprázdnil mysl.

Madre ayahuasca

Očistu jsme absolvovali každý týden. Konečně přišel večer, na

který jsme se těšili. Naše první setkání s ayahuascou. Ayahuasca je silně halucinogenní nápoj, který se připravuje tak, že se víc než dvanáct hodin za dodržení přísného rituálu vaří směs dvou rostlin: chacruny, která je zdrojem halucinogenního DMT, a ayahuascy, která obsahuje inhibitory monoaminooxidázy. Ty umožňují proniknout DMD do mozku. „Ayahuasca je jako kniha a chacruna jako lampička, která osvětluje její stránky, abychom v ní mohli číst,“ vysvětluje Jacques. Sezení se konala jen v noci. Kolem osmé večer jsme přišli do centra Takiwasi. Umyli jsme se v koupeli z rostlin, převlékli do bílého oblečení a šli se usadit do maloky. Asi v devět za námi přišel Jacques, který vedl všechna sezení. „Cítím, že dneska to bude silný. Je úplněk a Jacques prý namíchal velmi dobrou ayahuascu, máme se na co těšit,“ šeptal mi Francois, francouzský právník, který jezdí

Komfortní poznávací zájezdy do Latinské Ameriky

(Argentina, Brazílie, Chile, Peru, Bolívie, Venezuela, Ecuador, Mexiko, Kostarika, Panama a další země)

- unikátní trasy zájezdů
- kvalitní doprava a ubytování
- v vybraných okruzích polopenzí
- zkušební testy přívodů

Doporučujeme:

Velká cesta Brazilii De Luxe
19. 11. – 6. 12. 2009

Do nitra And – Argentina, Chile
14. 11. – 1. 12. 2009

Středoaเมริčtý ráj – Kostarika a Panama
22. 11. – 7. 12. 2009

Led a oheň Patagonie
25. 11. – 19. 12. 2009

Okružní plavba Karibikem s českým delegátem (all inclusive)
20. 11. – 29. 11. 2009

... a mnoho dalších zájezdů.....

Dále nabízíme polární plavby na Antarktidu, Arktidu, v oblasti Grónska a Norska.

Každý Váš poslední pití je ZDARMA.

CK SOLEADA
Rumunská 555/9, 46001, Liberec
Mobil: 774 760 111

www.soleada.cz

Sleva 5% při návštěvě kanceláře

každý rok na měsíc do Takiwasi, aby si tu odpočinul. Nejprve si Jacques vybalil amulety, talismany a věci potřebné k rituálu. Důkladně se pomazával, zatímco jeho pomocník obcházel maloku s kovovou mísou, ve které doutnal oheň s vonnými směsmi. Když uzavřel kruh, obešel i nás, aby se každý symbolicky omyl kouřem. Poté Jacques pokropil oblast, kde jsme seděli, svčenu vodou, nafoukal na všechny světové strany kouř a rozsypal mezi nás po obvodu kruhu krystaly soli. Vyndal láhev s ayahuascou a začal jí zpívat ícara a ofoukávat ji tabákem.

Pak jsme před něho po jednom přistupovali. Sedla jsem si na zem, uchopila modrý kovový kalíšek s červenohnědou tekutinou, abych jí sdělila své přání, a požela ji. Musím říct, že její chuť je asi nejhorší, co jsem kdy v životě ochutnala. I když jsem se o to i později několikrát pokoušela, nepřišla jsem nikdy na nic, k čemu by se dala přirovnat. Asi po pěti minutách se mi udělalo dost špatně, ale ustála jsem to. Když ayahuasca putovala v krvi všech zúčastněných, zhaslo se světlo a sezení mohlo začít. Jacques pronesl svoji modlitbu a spustil první ícara. Jeho ícara nás potom provázela celou noc a přivolávala jednu vizi za druhou. V průběhu sezení nás Jacques pravidelně obcházel a kontroloval, jak jsme na tom. Vliv ayahuascy jsem cítila už během deseti minut, ještě než zhaslo světlo. Sotva jsem zavřela oči, zalil mě pocit nesmírné tíhy a černo před očima se změnilo v černo jiné kvality. Bylo temnější a hlubší... A potom se na něm jako na plátně začala rýsovat žlutá světla, která se spojila v obrazy. Celý výjev se zalil barvou a přede mnou se otevřel nový svět plný pestrých barev,

bez pravidel a zákonitostí toho našeho, racionálního. Věci mohly mít několik podob, neexistovala stálá velikost ani tvar a veškerá komunikace se odehrávala s pomocí obrazů a symbolů. Cítila jsem, že tomu všemu můžu naprosto důvěřovat a krůček po krůčku poznávala nové možnosti svého vnitřního světa. Po několika hodinách sezení jsem získala tolik poznatků a vnitřních zážitků, kolik bych za normálních okolností asi

dřinou, když se mi objevovaly výjevy nahánějící strach a hrůzu. Podobné zkušenosti popisovali i pacienti, kteří do centra přijeli z různých koutů Peru a občas i světa, aby se zde utkali se svou závislostí na drogách. Pobývají tu minimálně devět měsíců a kromě každodenních psychotherapeutických sezení je pro ně dvakrát týdně nachystaný tento pro nás neobvyklý druh léčby. Na začátku týdne podstupují „zvraccí“ sezení, aby

Ayahuascová sezení jsou vlastně formou velmi rychlé psychoanalýzy. Vyplaví na povrch materiál, který si člověk neuvědomuje, ale který ho přesto trápí. Pod vedením terapeuta s ním dál pracuje.

nepoznala za celý život. Už vím, proč se ayahuasce říká „maestro maestro“ (učitelka učitelů). Po sezení jsem nebyla schopná slov. Byla jsem ještě napůl omámená.

Odhalený materiál

Sílu ayahuascy jsem měla možnost obdivovat ještě další měsíc a půl. Sezení za sezením jsem odhalovala nové dimenze svého vnitřního vesmíru a zpracovávala obsahy ze svého podvědomí. „Ayahuascová sezení jsou vlastně formou velmi rychlé psychoanalýzy. Vyplaví na povrch materiál, o kterém ani nevíš, a přesto tě tíží. Vynoří se na povrch a pak je už na tobě, jak na něm zapracuješ“, vysvětloval Guilherme. Tak podobně jsem to také cítila. Během dlouhých nocí jsem se pod vlivem ayahuascy probírala starými vzpomínkami a šrámy na duši. Někdy bylo jejich zpracovávání příjemným zážitkem plným krásných obrazů, jindy úpěnlivou

svá těla zbavili toxických látek nahromaděných během mnohaleté drogové „kariéry“, a tři dny nato mají noční sezení pod vlivem ayahuascy. Psychologický materiál, který během těchto sezení získají, pak zpracovávají na individuálních sezeních s terapeutem. Každý si tu dříve či později sáhne na své dno. Možná i to je jeden z důvodů, proč je léčba v centru Takiwasi tak úspěšná. Ayahuasce nelze obelstít. Stane se totiž klíčem ke dveřím našeho nevědomí, a to je její přednost a zároveň i důvod, proč na ni pohlízet s respektem. A jak bych celý svůj pobyt v Takiwasi zhodnotila? Přemýšlím a v hlavě mi začínají znít Jacquesova ícara. Cítím hřejivé chvění po těle, bezpečí, klid a vyrovnanost. Mé myšlenky putují přes oceán zpátky do místa, kde se potkaly s úplně novým světem, do centra Takiwasi, „zpívajícího domu“. Vědí, že se tam jednou vrátím. ■